

2 Пам'яті героїв
Небесної сотні
СТОР.

4 Наші юристи
підкорюють «Scopus»
СТОР.

5
СТОР.

Юлія Мещерякова:
«... крім магістратури на двох факультетах в УжНУ, впродовж року я ще навчалася в Італії...»

Бути чи не бути? **Бути!**

Реформа освіти: УжНУ обирає шлях розвитку

У нашому виші продовжують дискутувати щодо можливої реорганізації, що стосується Ужгородського національного та Мукачівського державного університетів у межах реформи вищої освіти, яка насамперед через помітне зменшення кількості студентів передбачає цілком слушне скорочення кількості ЗВО.

На початку лютого стало відомо, що вчені ради обох вишів відкрили шлях реорганізації в один укрупнений заклад, який за кількістю студентів може ввійти до першої п'ятірки в Україні. Усі начебто не проти такого процесу, але дискусії розгорнулися стосовно юридичних нюансів.

Реорганізація спричинить появу нового вишу. Дехто побоюється, мовляв, перерветься 80-річна історія УжНУ, він утратить національний статус. Із цим підходом у мисленні не погоджується ректор Воло-

димир Смоланка. У коментарі для медіа (див. QR-код), а також на брифінгу в науковій бібліотеці закладу, під час зустрічей із трудовими колективами факультетів (із серією матеріалів можна ознайомитися на офіційному сайті УжНУ, а також із публікацією в цьому номері газети) зауважив, що схожі реформи є світовою практикою, а історія рідного вишу, його рейтинги не зникнуть. Так само буде збережено права студентів і викладачів.

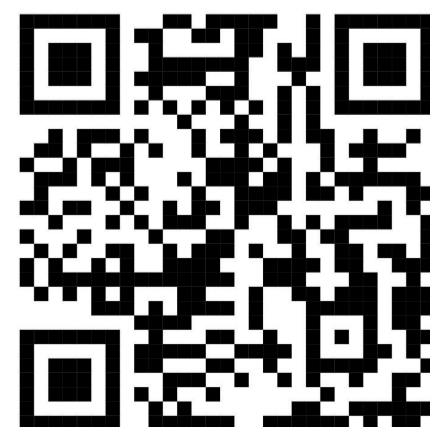
Окремо в руслі реорганізаційних дискусій постає питання майбутнього керів-

ництва укрупненого університету. Якщо частина критиків побоюється, що зміни можуть уповільнити процес оновлення управлінського складу, то інші вбачають у таких заявах лише політизацію питання. Зрештою, процедура залишається прозорою: вибори керівника відбуватимуться на демократичній основі, де вирішальним фактором стане довіра колективу, а не кулуарні припущення.

На тлі дискусій усе ж радує, що вони з площини емоцій більше переходять у площину конструктивізму. Питання ж реорганізації вишів поки залишається відкритим. Очевидно, тут своє вагоме слово скаже профільне міністерство. Утім, як би далі не розвивалися події, віриться: проблема бути чи не бути нашому вишу не постає. Однозначно: бути! А вже в якій формі, у якому статусі чи форматі, покаже й без того наш складний час. Сподіваємося, що все завершиться вигідно

для багатотисячної родини нинішнього УжНУ. Зрештою, як і для колективу мукачівського закладу. Адже головне – щоб укрупнення дало можливість зберегти традиції та здобути нові можливості.

Володимир Тарасюк,
«Погляд»

Пам'яті героїв Небесної сотні

Пам'ять героїв Небесної сотні вшанували в Ужгороді біля пам'ятного знаку борцям за свободу і незалежність України, а також згадали 12-у річницю Революції Гідності. 20 лютого в 2014-ому на Майдані відбулися наймасовіші розстріли. На акції виходили й у нашому місті. Техпрацівник

ректорату УжНУ, поет, художник Іван Тегза, котрий називає себе просто – «прапорносець майдану в Ужгороді», каже: «Ось тримаю прапор. То реліквія з 2004 року. Я щасливий, що належу до тих постатей, котрі плекли патріотизм, який усе ж узвав гору. Нинішній день – священний для мене. І надалі приходи-

тиму сюди й буду нести слово».

Роман Сарай, голова Закарпатської обласної ради й доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства, мовив: «Небесна сотня – ті, хто вже тоді відчув, що потрібно відстоювати свою незалежність; ті, хто зрозумів: наше й майбутнє дітей – жити у вільній

Україні разом із європейською сім'єю. І сьогодні ми вшануємо пам'ять не тільки героїв Небесної сотні, а й усіх захисників, захисниць, які віддали найцінніше за нашу свободу».

Ушанувати героїв Небесної сотні зібралися й студенти. Вони безпосередньо подій Майдану не пам'ятають, але про це чули від батьків, самі багато читали й ходять на такі заходи, аби краще вивчати сучасні сторінки історії. Студентка 3 курсу відділення журналістики Анастасія Стегайло прийшла, аби «вшанувати Небесну сотню, яка відстоювала гідність і вільне життя. Про ці події потрібно знати».

Розстріли в столиці не злякали активістів, не зупинили боротьбу за право обирати майбутнє, зокрема за відновлення європейського курсу країни. А запалені лампадки, які постійно ставлять до пам'ятного знаку борцям за свободу й незалежність України, є символом глибокої вдячності та шани тим, хто готовий захищати свої цінності до кінця.

P.S. Слід також додати, що студенти УжНУ в День героїв Небесної сотні провели акцію із запалення свічок у вигляді хреста й на площі Театральній.

Мирослава Гараздій,
«Погляд»

Презентація міжнародного проекту

На базі УжНУ відбулися стартова зустріч та презентація міжнародного проекту «Стийкі місцеві та регіональні органи влади в Україні та країнах Вишеградської четвірки шляхом співпраці». Юридичний факультет став ключовим академічним майданчиком події, що об'єднала представників влади, наукової спільноти, міжнародних партнерів, експертного середовища.

Модератором заходу виступив декан юридичного

факультету УжНУ, член-кореспондент НАПрН України Ярослав Лазур. Він забезпечив професійну, змістовну та динамічну дискусію.

Із вітальними словами до учасників звернувся: проректорка нашого вишу Мирослава Лендбел; президент Національної академії правових наук України Володимир Журавель; заступник голови Закарпатської ОВА Юрій Гузинець; голова Закарпатської обласної ради

Роман Сарай; ужгородський міський голова Богдан Андрій; професорка та експертка міжнародних програм Олеся Трагнюк.

У межах панельних дискусій до роботи долучилися представники національних та міжнародних інституцій, науковці, експерти у сфері європейського територіального співробітництва, викладачі...

Участь юрфаку в реалізації міжнародних ініціатив укотре підтверджує його роль як

потужного науково-правничого центру, який формує сучасний інтелектуальний простір, сприяє розвитку європейського партнерства та готує фахівців, здатних працювати за складних умов трансформації держави.

Юридичний факультет продовжує активно розвивати міжнародну співпрацю, зміцнювати наукові зв'язки й долучатися до проектів, що формують майбутнє регіону та України.

За інформацією юрфаку

Європа без бар'єрів

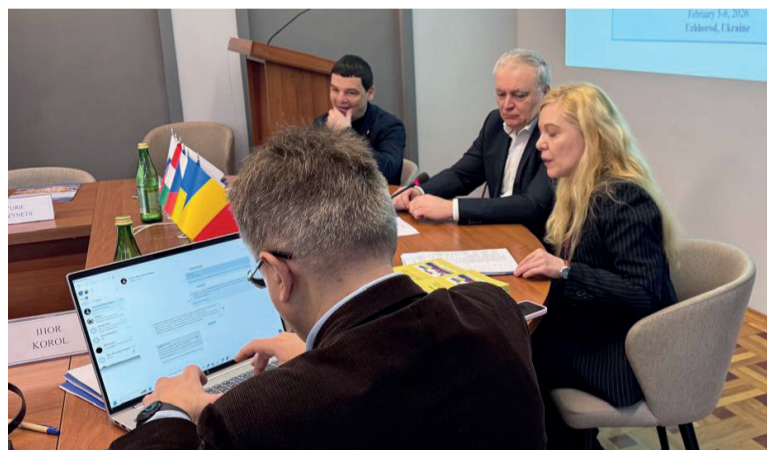
В УжНУ відбулася пресконференція, присвячена підсумкам міжнародного проекту «Транскордонне співробітництво в Україні та Вишеградській четвірці: у пошуках прикладів кращих практик», який тривав із вересня 2024 р. Партнерами стали Пряшівський університет (Словаччина), Академія «Вища школа бізнесу» (Польща), Технічний університет міста Ліберець (Чехія) та Центральноєвропейська служба транскордонних ініціатив (Угорщина).

Проект спрямований на дослідження правових та інституційних форм транскордонного співробітництва, кращих практик, способів, інструментів використання коштів Європейського Союзу у відповідній сфері. За результатами роботи видано монографію «У пошуках кращих форм та практик для України: транскордонне співробітництво в країнах Вишеградської четвірки», яку презентували під час міжнародної конференції, і підготували політичні рекомендації для зацікавлених сторін. Документ буде надіслано на узгодження

до університетів-партнерів, а згодом – до Кабінету Міністрів України за сприяння регіональних органів влади. Робоча група також планує надати рекомендації для районних органів влади, громад, громадських організацій, університетів.

Проректорка Мирослава Лендбел звернула увагу на потенціал Закарпаття, адже в 1993 р. саме політики краю ініціювали створення Карпатського євро регіону, а в 2014-ому область разом із двома угорськими інституціями започаткувала перше й наразі єдине європейське об'єднання територіального співробітництва в Україні «ТІСА». «Тому ми хочемо, щоб ця робота була ще системнішою й ефективнішою, щоб транспортне співробітництво розглядали як інструмент регіональної політики, яка є частиною політики згуртування Європейського Союзу, і щоб воно стало елементом територіального співробітництва з країнами ЄС та інструментом для повоєнного відновлення України», – наголосила Мирослава Олександрівна.

Важливість, практичну спрямованість напрацювань відзна-

чила й начальниця управління євро регіональної співпраці Закарпатської ОВА Галина Лобода. За її словами, зараз Україна розпочала 22-ий розділ переговорів із ЄС («Регіональна політика та координація структурних інструментів»), який передбачає обговорення питань, що стосуються інституційної спроможності й уміння працювати з європейськими структурними фондами. Наразі в області розпочато реалізацію близько 70 проектів загальною вартістю 38 мільйонів євро – і це ще не остаточний результат. «Для

органів влади дуже важливо поєднувати управлінські рішення, думку громадськості й академічне середовище. І Ужгородський національний університет є одним із лідерів у реалізації проектів», – поділилася керівниця.

Участь у пресконференції взяли й закордонні експерти. Зокрема, генеральний секретар Центральноєвропейської служби транскордонних ініціатив Дюла Очкай розповів про державне співфінансування проектів у країнах Європейського Союзу.

Софія Скиба,
«Погляд»

Зустрічі

з ректором

12 лютого в читальному залі наукової бібліотеки ректор УжНУ, професор Володимир Смоланка зустрівся з представниками географічного та інженерно-технічного факультетів.

Ключова тема обговорення – можлива реорганізація вишу. Володимир Іванович мовив: укрупнення університетів – частина загальнодержавної та європейської стратегії; сучасна освіта потребує закладів, які можуть конкурувати на міжнародному рівні.

Наступним постало питання кадрів та навчального процесу. Оскільки реорганізація передбачає принцип правонаступництва, наукові напрацювання, робочі місця й матеріальна база збережуться. Залишаться й історія вишу, акредитації, атестації, логотип, освітні програми. Викладачі та студенти продовжать працювати в тих самих аудиторіях, запевнили на зустрічі.

Ішлося також про юридичне найменування. Певні зміни передбачають створення нової структури, у зв'язку з чим статус «національний», можливо, потрібно буде підтвердити відповідно до чинного законодавства. В.Смоланка пояснив: якщо все ж доведеться відновлювати статус, університет має достатні підстави, адже відповідає необхідним критеріям.

Крім того, ректор зустрівся з представниками інших структурних підрозділів альма-матер.

Софія Скиба,

«Погляд»

Журнал

«Конституційно-правові академічні студії» – у «Scopus»!

Журнал «Конституційно-правові академічні студії» увійшов до однієї з провідних світових наукометричних баз – «Scopus». Це – важливе визнання високого наукового рівня видання та якості досліджень, що публікуються в ньому.

Особливо символічно: головним редактором і ключовими членами редакційної колегії є викладачі юридичного факультету альма-матер, а це підтверджує вагомий внесок факультету в розвиток правничої науки, зміцнення академічної репутації та міжнародну наукову співпрацю в цілому.

Щиро вітаємо із цим досягненням Юрія Бисагу – головного редактора, професора, заслуженого юриста України, завідувача кафедри конституційного права та порівняльного правознавства; Дмитра Белова – професора кафедри конституційного права та порівняльного правознавства, заступника головного редактора; Віктора Заборовського – професора кафедри цивільного права та процесу, заступника головного редактора.

Бажаємо нових наукових звершень, натхнення та подальших успіхів у розвитку української правничої науки.

За інформацією юридичного факультету

Ужгород ушанував пам'ять Сергія Кузнєва

У Науковій бібліотеці Ужгородського національного університету відбулася меморіальна зустріч, присвячена полеглому захисникові України, майору ЗСУ Сергієві Кузнєву. Захід приурочили до четвертих роковин повномасштабного вторгнення росії в Україну.

Майор «Дрон» – так називали С.Кузнєва побратими. У лавах Збройних сил він був відомий, зазначає Олександр Гаврош у спецпроекті «Герої Закарпат-

тя», як відповідальний, енергійний і небайдужий офіцер, здатний покращити настрій навіть у найскладніші моменти служби (<https://uzhgorod.net.ua/news/180984>). Захисника легко впізнавали не лише за позивним, а й за свідомим ставленням до завдань і гумором, яким він підтримував побратимів навіть на передовій.

Майор С.Кузнєв був кадровим військовим, службу розпочав в Ужгороді. Учасник бойових дій в АТО під Дебальцевим, під час повномасштабної війни у складі 128-ої окремої гірсько-штурмової бригади, обороняв Запорізький напрям. За мужність і відданість державі Сергія посмертно нагороджено орденом Богдана Хмельницького. Захисника поховано на Пагорбі слави в Ужгороді 2023 року.

Крім військової служби, С.Кузнєв активно займався громадською та творчою діяльністю. Він здійснював відео-

зйомки Закарпаття з висоти та започаткував YouTube-канал «НадКарпаття», де ділився чарівними краєвидами. Також долучився до реалізації курсів з адаптації військових після звільнення зі служби. Його ім'ям названо одну з вулиць Ужгорода, а на будинку, де жив, встановлено пам'ятну дошку.

Меморіальний вечір відбувся в межах просвітницько-пошукового проекту «Герої серед нас». Присутні ділилися спогадами про захисника, підкреслюючи його професіоналізм, людяність і відданість Україні. Подібні заходи загалом є важливими для збереження історичної пам'яті та вшанування тих, хто віддав життя за нашу свободу й свободу держави.

Валерія Бороховська,
студентка

(«Реклама та зв'язки з громадськістю»)

Фото: mva.gov.ua

Команда юридичного факультету перемогла в «Horizon Europe!»

Проект «Shared Places for Heritage, Encounter and Reconciliation in Europe» було відібрано для фінансування Європейською комісією з найвищою можливою оцінкою – 15 із 15 балів. Це – вагомий міжнародний визнання якості наукової та проектної роботи команди юридичного факультету.

Міжнародний консорціум об'єднує провідні університети, дослідницькі центри, культурні установи та наукові організації з різних країн Європи. Координатором є Aristotle University of Thessaloniki (Греція). Команда УжНУ в проекті: Тетяна Карабін – завідувачка кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права; Ярослав Лазур – декан юридичного факультету, професор; Олександр Білаш – професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права, керівник

Науково-дослідного інституту державно-конфесійного права та державно-церковних відносин.

Ініціатива присвячена переосмисленню ролі культурної спадщини в регіонах Європи, що зазнали конфліктів і перебувають у постконфліктному періоді. Мета – трансформувати сакральні місця в простори примирення та інструменти культурної дипломатії через їх спільне використання.

Укорінений у реалії громад Південно-Східної Європи та України проект поєднує емпіричні дослідження, цифрові інновації, художні практики й партисипативне управління, сприяючи перетворенню релігії з потенційного джерела розколу на ресурс мирного співіснування.

Щиро вітаємо команду з результатом і бажаємо успішної реалізації проекту!

За інформацією юрфаку

Фронтвик, історик, педагог університету

Доцентові Костянтину Куценку виповнилося 6 105 років

Після відкриття Ужгородського державного університету в 1945 році серед студентів було чимало учасників німецько-радянської війни – складової Другої світової. Вони воювали на фронтах, у партизанських загонах, підпіллі або самовіддано трудилися в тилу, наближаючи довгождану перемогу. Серед здобувачів фаху був і майбутній історик, доцент К.Куценко, який викладав на історичному факультеті. Із нагоди недожого 105-річчя заставника я вирішив розповісти про нього більше.

Костянтин Опанасович народився 18 березня 1921 р. в селі Веприк (тепер Галяцького району Полтавської області). Згодом сім'я переїхала на Сумщину, в село Чупахівка (тепер Охтирський район), де тато працював на цукровому заводі, а юнак учився в середній школі (1929–1938). На жаль, мати померла в 1937-ому. У 1938 р. хлопець вступив на робітничий факультет Харківського фінансово-економічного інституту, а через рік став студентом згаданого вишу. Провчився менш ніж два місяці, бо в жовтні 1939-ого призвали в армію. Спочатку вчився в полківній школі, потім став молодшим командиром і готувався повернутися до інституту. Але плани (як і мільйонів інших людей) зруйнувала німецько-радянська війна. Згадував К.Куценко, що з 2 липня 1941 року опинився на фронті.

Воював на Калінінському та на другому Прибалтійському фронтах. Був артилеристом, командиром гармати. Тричі зазнавав поранення. У січні 1945 р. став курсантом Івановського військово-політичного училища Червоної армії. Тут зустрів перемогу в Другій світовій війні. Після півторарічного навчання (прискорений курс підготовки офіцерів) Костянтин Опанасович одержав військовоє звання «молодший лейтенант», але вирішив не будувати військової кар'єри.

У 1946 році переїжджає на Закарпаття та вступає на істо-

ричний факультет Ужгородського університету. Виявив найкращі риси студента-фронтвика: непереборне бажання здобувати знання, надзвичайну працелюбність, наполегливість, готовність допомогти. Дуже добре вчився, виконував чимало громадських доручень, займався спортом... І в червні 1951-ого одержав диплом із відзнакою про закінчення вишу. Далі випускника направили на курси підготовки викладачів суспільних наук при Київському державному університеті імені Т.Г.Шевченка.

У вересні 1952 р. Костянтин Опанасович розпочав писати педагогічну біографію в Ужгородському університеті. Працював викладачем, старшим викладачем, доцентом на різних історичних кафедрах у 1952–1954, 1957–1990 роках. Між цим були нові курси при Київському університеті (1954–1955) та партійна робота (1961–1969). Перебуваючи на згаданих посадах, історик досягав вагомих результатів.

Спочатку – про наукові здобутки наставника. Найперше він досліджував відбудову народного господарства Закарпаття в 1945–1958 роках та участь у цьому процесі різних республік СРСР. Звичайно, працював в архівах (від загальносоюзних до обласних), а ще вивчав опубліковані джерела, статистичні дані та періодику.

К.Куценко ґрунтовно розкрив питання відбудови промисловості. У публікаціях наводить дані, що до кінця періоду, який досліджував (1958 р.), було збудовано Тереле-Ріцьку ГЕС (найбільша в краї, потужність 27 тис. кіловат-годин), вугільні шахти Іршавщини, Рахівську картонну фабрику, Іршавський і Мукачівський меблеві комбінати, фанерний цех Чинадіївського деревообробного комбінату. А ще в області було 1139 інженерів та 2488 техніків, число робітників досягло 49,5 тисяч.

Далі історик розкрив зміни в сільському господарстві. Як зазначає науковець, на 1950 рік

суцільна колективізація Закарпатської області була завершена. У колективні господарства об'єднали 95,2 % селянських дворів та 97,2 % селянської орної землі. Зрозуміло, дослідник не вказував, що під час колективізації влада здійснювала суттєві перегиби.

У травні 1950 р. ЦК ВКП (б) СРСР прийняв постанову «Про укрупнення дрібних колгоспів і завдання партійних організацій у цій справі». На Закарпатті теж відбулося укрупнення колгоспів, яких стало 294 замість 546. Розвивалися курси перепідготовки колгоспних кадрів, які закінчили 250 голів колгоспу, 381 завідувач тваринницьких ферм, 1703 керівники ланок тощо. На кінець 1955-ого безпосередньо в колгоспах працювало 520 спеціалістів сільського господарства. Колгоспи мали 1128 тракторів, 145 комбайнів, 1188 автомашин та іншої техніки. Усього за період, який досліджував наш науковець, було нагороджено 1126 передовиків сільського господарства.

Ще автор вивчав культурні перетворення в краї. Насамперед удалося дослідити ліквідацію неграмотності й малограмотності. Ця цифра становила 105 тисяч осіб. У 1945/1946 навчальному році на території Закарпаття ввели семирічну освіту. У вказаний період зі східних областей направили 883 учителів. На кінець періоду, який досліджував К.Куценко (1958 р.), у Закарпатській області працювало 808 шкіл, із них 115 середніх і 318 семирічних.

Окремо історик узяв до уваги й появу вищого навчального закладу. Наводить дані стосовно постанови РНК УРСР і ЦК КП (б) УРСР «Про відкриття державного університету в м. Ужгороді» від 18 жовтня 1945 року в складі чотирьох факультетів: історичного, філологічного, біологічного й медичного. Кількість студентів становила 180 осіб, заняття розпочалися 1 лютого 1946-ого.

Дослідник звертає увагу на

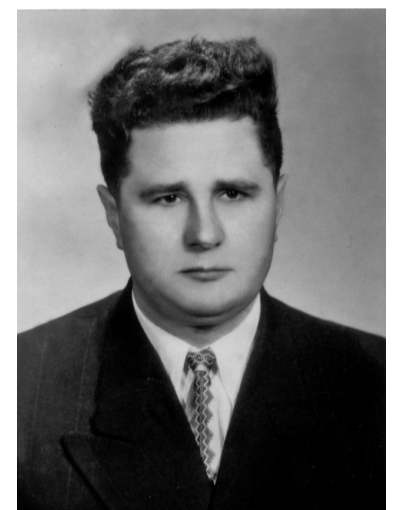
інші здобутки культурних перетворень у краї. Зокрема, було відкрито два драматичні театри, філармонію, картинну галерею, краєзнавчий музей... А ще створено відділення Союзу радянських письменників і відділення Союзу радянських художників.

Логічним наслідком здійсненої роботи став успішний захист дисертації, пов'язаної з перебудовою народного господарства (1945–1958), на засіданні вченої ради Львівського державного університету імені Івана Франка 24 грудня 1975 року. Дисертаційне дослідження високо оцінили фахівці.

Історик займався й іншими науковими проблемами. Виокремлюю його публікації про визволення Закарпаття, історію Ужгорода, зміни в сільському господарстві. А ще науковець був співавтором різних колективних праць: «Великі перетворення» (Ужгород, 1961), «Історія міст і сіл Української РСР: Закарпатська область» (Київ, 1969, 1982), «Шляхом до щастя: нариси історії Закарпаття» (Ужгород, 1973, 1975) тощо.

Студенти добре пам'ятають Костянтина Опанасовича як досвідченого педагога. Викладав різні курси на хімічному, загальнотехнічному та історичному факультетах. Необхідно підкреслити, що педагог досконало знав фактичний матеріал, міг відповісти на будь-яке запитання здобувачів фаху. Проводив не тільки лекції, а й семінарські заняття та консультації, приймав заліки, іспити. Серйозно працював із вихованцями, шанував їх, зважав на вікову психологію. Щороку готував 4–5 студентів до участі в республіканському та всесоюзному конкурсах наукових робіт. Автор цих рядків каже й про власний досвід ( ): Учні любили свого викладача. Колеги шанували й нерідко зверталися по допомогу, насамперед – методичну.

Костянтин Опанасович був щасливим у сімейному житті. Ще під час навчання на істо-

ричному факультеті знайшов кохання – однокурсницю Світлану Михайлівну. Усе життя вона викладала історію в школі № 3, була надійною супутницею та чудовою мамою. Після смерті чоловіка (18 жовтня 2000 року) зберігала про нього світлу пам'ять. Померла 19 листопада 2007 р., похована поряд на цвинтарі «Кальварія».

За ратні подвиги К.Куценка було нагороджено орденом «Слави» III і II ступенів (листопад і грудень 1944 р.), медалями «За відвагу» (1941), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.» (1945), численними ювілейними медалями. У мирний час історик також сумлінно трудився. Керівництво університету неодноразово нагороджувало грамотами, оголошувало подяки... А ще одержав медаль «Ветеран праці». Як бачимо, нагороди важливі, але для Костянтина Опанасовича головним було інше – шана й повага людей. І він цього досягнув!

Понад 25 років минуло з того часу, як К.Куценко – кандидат історичних наук, доцент, високопорядна людина – залишив земний світ. Але пам'ять жива. Костянтин Опанасовича пам'ятають родичі, сотні викладачів, тисячі студентів, а також чимало знайомих, хто мав можливість знати цю чудову Людину.

Микола Олашин,
кандидат історичних наук

«Інтернаціоналізація вищої освіти»

VI Зимова школа підвищення кваліфікації: уперше в нашому виші

Система вищої освіти не може залишатися в осях «як завжди» чи «як раніше». Постійні оберти-наслідки кардинальних змін світу, та й Лета чекає, коли в неї кануть багато методик, що вже ефективністю хіба на ладан дихають. Тож викликів багато. І як на них реагувати? Над цим працює Зимова школа підвищення кваліфікації «Інтернаціоналізація вищої освіти...» Уперше тривала в УжНУ.

Організує школу Всеукраїнська ГО «Інноваційний університет» водинадцять. Було п'ять літніх. І ось шоста зимова – у нашому виші. Проект підготував уже близько 300 людей. Учасникам стараються надати максимум нової й унікальної для українського освітнього середовища інформації. Тарас Фініков, президент МБФ «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики», професор Варшавського університету, каже: «В українських навчальних закладах є дуже цікаві люди, котрі не на верхньому ешелоні, радше – на середньому адміністративному. Це – люди, які багато чого можуть, але через різні обставини поки що або не досягли того верхнього ешелону, або ж їх туди не впусти-

ли. Для таких людей ми й організували проект, пропонуючи їм цікаві сучасні компетенції, різні прийоми, які дозволять зробити життя своїх навчальних закладів перспективнішим і відкритішим для міжнародних інновацій».

До прикладу, під час зимової школи говорили про те, як індивідуальні наукові гранти можуть стати основою для інституційного розвитку університетів. Тобто від індивідуальної успішності – до успішності університетів і вищої освіти в цілому. Одна з головних порад – бути активними, запевнив Юрій Петрушенко, директор Фонду Президента України з підтримки науки, освіти та спорту, один із лекторів школи: «Важливо гідно представляти державу, тому що сьогодні як ніколи багато дверей відчинено для науковців. До нас дослухаються. Це слід відповідально використати».

Тематики занять формують відповідно до відгуків попередніх учасників. Та й самі організатори школи є освітянами, тож знають, що й коли важливо підсвітити, наголосила професорка Івано-Франківського національного університету нафти і газу Теодозія Яцишин. І додала: «Школа по-

стійно мандрує різними куточками України. Ми гнучко реагуємо на виклики, на ті можливості, які створює наша спільнота. Тому і тематики шкіль, і місця їхньої локалізації часто підсилюють одне одного. Ось зараз маємо школу поблизу кордонів. Це дає можливість імерсивно відчути себе в процесі інтернаціоналізації».

Чому цього року майданчиком для проведення школи обрали найбільший виш Закарпаття? На це вплинуло кілька чинників, пояснює доцентка, директорка Центру сталого розвитку УжНУ, голова оргкомітету Ганна Мелеганіч: «Насамперед я є й членкинею ГО «Інноваційний університет», брала участь у попередніх школах. Оскільки зараз тема інтернаціоналізації, то логічно, що повпливали такі чинники, як прикордонний Ужгород і успішний досвід УжНУ в питаннях міжнародних відносин, проектів. Школа передбачає три рівні співпраці. Перший – для конкретного науковця (стипендії, програми мобільності). Другий – для команд, груп, які можуть формуватися в університеті (і міждисциплінарні, і у вузькій сфері). І третій – інституційний, тобто можливість для вишів загалом (для партнерств, різних міжнародних консорціумів)».

Учасники (а це доктори, кандидати наук, проректори, декани, керівники структурних підрозділів університетів) цього горіч представляли практично всі регіони України.

Триденний інтенсив (до речі, відбувається лише наживо) – тільки початок шляху, адже відтепер учасники кілька місяців працюватимуть над мініпроектами. Далі матимуть захисти – і лише після цього отримають відповідні сертифікати.

Мирослава Гараздій,
«Погляд»

В університеті – ювілейна конференція

Лютий – час традиційної підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу нашого університету. Цього разу вона відбулася ввісімдесятє. Зокрема, на філологічному факультеті понад 50 доповідей підготували викладачі в секціях «Мовознавство», «Літературознавство» та «Соціальні комунікації».

Відбулися наукові дискусії і в інших підрозділах. Так, на кафедрі технології машинобудування інженерно-технічного факультету розглянули актуаль-

ні напрямки розвитку машинобудування. Як зазначив завідувач кафедри, професор Юрій Жигуц, теми стосувалися синтезу різних видів машинобудівних сплавів, їх переробки та отримання особливих фізико-механічних властивостей поверхонь. Крім того, було порушено питання підготовки інженерів в освітньому закладі, а саме розроблення компетентної моделі дисциплін і проектно-орієнтованого навчання.

Володимир Тарасюк,
«Погляд»

Меморіальна дошка професору Іванові Мешку

На економічному факультеті відкрили меморіальну дошку першому деканові, людині, із якою пов'язаний розвиток економічної науки в регіоні, почесному жителеві Ужгорода, професору Іванові Мешку.

Не стало діяча два роки тому, однак його пам'ятають рідні, друзі, колеги, вихованці. Адже Іван Михайлович був чудовою особистістю, справжнім патріотом краю й держави, із високою планкою моральних цінностей, відданим рідному

університетові. Саме на цьому й наголошували присутні під час урочистого заходу. Зокрема, виступили ректор нашого вишу Володимир Смоланка, член-кореспондент НАН України, експедан економістів Василь Мікловда. Також спогадами про батька поділилася донька Ірина Ковач.

Меморіальну дошку створив заслужений художник України Олександр Ковач. Фото з офіційного сайту УжНУ

Юлія Мещерякова: «...крім магістратури на двох факультетах в УжНУ, впродовж року я ще навчалася в Італії...»

У сьогоднішні здається, що неможливо здобути дві вищі освіти з відзнакою, навіть якщо в добі буде 72 години. Але скажу, що це не так. Вірите? Якщо ні – ось приклад випускниці УжНУ, яка до всього ще й навчалася й за обміном. Це – Юлія Мещерякова. Здобувала вищу освіту за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (факультет історії та міжнародних відносин) і «Публічне управління та адміністрування» (факультет суспільних наук), а також за програмою обміну за кордоном. Дівчина поділилася досвідом і порадами щодо навчання, яке можна перетворити в задоволення.

У студентів, особливо на першому курсі, часто виникає питання: «А як поєднувати пари, хобі та загалом дозволя?» Університет кардинально відрізняється від школи. Згадаємо підручники, у яких є весь матеріал і завдання, невеличкі конспекти, менша кількість термінології та уроки тривалістю 45 хвилин. Але немає нічого такого, до чого не можна звикну-

ти. І зовсім недовзі після початку студентське життя вже здається буденним. Ще й цікавим!

Тож перейдімо до історії нашої героїні: що вона відчувала, як долала кризи...

– Чому вирішила опанувати дві освітні програми на різних факультетах одночасно?

– Рішення не було спонтанним чи випадковим. Визрівало поступово. Батьки відреагували, як я й очікувала: підтримали. Не відмовляли, не сумнівалися. Знали, що мені це буде під силу. Загалом я відчувала довіру до мого вибору. І це додавало впевненості.

– А як взагалі дійшла до такого рішення?

– У певний момент чітко зрозуміла, що мені цікаво розвиватись у двох напрямках одночасно, бо вони по-різному, але логічно доповнюють одне одного. Тобто для мене це було не про «більше», а про «глибше».

– Чого тебе навчило студентське життя?

– Відповідальності, розставляння пріоритетів, самоорганізації й таймінгу. Крім того, зрозуміла, що ніхто, крім мене, не відповідає за мій результат.

– Як у подальшому це вплинуло на твою дисципліну та саморозвиток?

– Здобутий досвід дуже мотивує до подальшого розвитку. Бо я вже знаю: складно – не означає неможливо.

– Чи виникали моменти, коли хотіла все покинути та опустити руки?

– Ні, таких моментів не було. Відверто: утома й перевантаження мені знайомі. Бо, крім магістратури на двох факультетах в УжНУ, впродовж року я ще навчалася в Італії, в Університеті міста Фоджа в межах програми Erasmus+. Рятувало нагадування, навіщо я за все це взялася. Дозволяла собі паузи, перезавантажувалася в подорожах у вихідні.

– Чи поєднувала навчання з роботою?

– Так. Робота в мене була з гнучким графіком. Тут знову важливе планування часу, яке допомагає не втратити баланс.

– Чи були в тебе якісь способи та методи, щоб краще або швидше запам'ятовувати інформацію?

– Звісно, але вони доволі прості й практичні. Я робила ставку

не на швидкість, а на якість вивчення матеріалу. Найкраще працювало розуміння теми: намагалася знайти логіку, зв'язки між поняттями, приклади з реально-го життя. Також ставали в пригоді структуровані конспекти, виділення головного.

– Що ти робила такого особливого, щоб завершити навчання за двома напрямками ще й із відзнакою?

– Просто вчилася. Напевно, далася взнаки відповідальності. Навчання – добра інвестиція в себе. Важливо, щоб воно було системним. Регулярна робота впродовж семестру, ефективний таймінг, учасно виконані завдання, комунікація з викладачами дали результат.

– Насамкінець: що б порадила першокурсникам для успішного навчання?

– Не боятися помилок. Не відкладати все на останній момент. Упевнено йти вперед, досягати

мети. Знаходити те, що справді цікаво, навіть у складних предметах. І найголовніше – пам'ятати: студентські роки – унікальний період життя. Поєднує не лише інтенсивне навчання, а й формування себе.
Оксана Костик,
студентка
відділення журналістики
(«Міжнародна журналістика»)

Слова між горами

«На жаль, буття визначає свідомість»
Казімеж Бурната

Короткий рядок, за яким – багато сенсів, як і за текстами, зібраними в серії «Між Карпатами і Татрами». Це – книжкова серія, що виходить уже понад двадцять років, налічує більш ніж сорок випусків. Вона ознайомлює читачів із поезією та прозою польських, словацьких і чеських авторів у перекладі українською мовою. Деякі з текстів уперше з'явилися в межах зазначеного проекту. Його упорядницею й натхненницею є літературознавиця, перекладачка, доцентка кафедри словацької філології Тетяна Ліхтей, завдяки якій серія стала стабільним майданчиком культурного діалогу.

Проект створений для взаєморозуміння між країнами Центральної Європи. У кожному випуску – тексти різних поколінь авторів, розмаїття стилів і тем: особисті переживання,

пошук себе, осмислення історії, війни, пам'яті та сучасних суспільних змін.

Видання дозволяють побачити, чим живуть наші сусіди, як вони говорять про спільні проблеми й радості, водночас відкрити для себе нові імена в європейській літературі. Не просто прочитати, а почути голоси, що звучать поруч.

Серія буде цікавою для всіх, хто читає сучасну поезію та прозу, цікавиться культурою Польщі, Словаччини й Чехії, цінує якісний літературний переклад, шукає тексти, які змушують думати. Простір, де слово долає кордони. Це засвідчили й чергові випуски – №№ 42 та 44 (№ 43 «Погляд» анонсував у числі 11 за 5 листопада 2025 року).

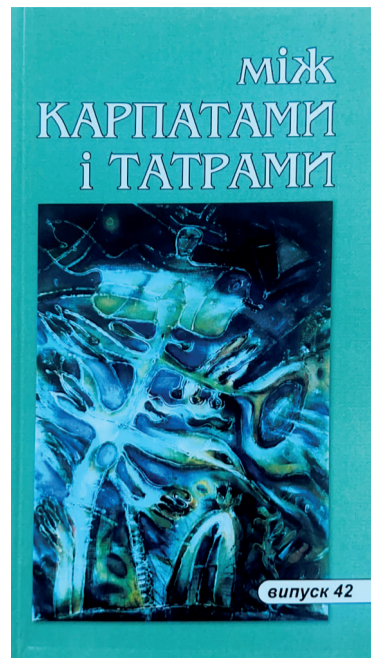
Випуск № 42 презентує класику польського модерну. Зокрема, переклад збірки «Над Мазовію краєм відкритим» («Nad Mazowsza równiną otwartą») та вибрані поезії видатного польського поета Владисла-

ва Броневського (1897–1962). У перекладі Олександри Козоріз ці тексти звучать по-особливому широко, відкриваючи глибину польської лірики ХХ століття читачеві.

На обкладинці випуску використано роботу «Метаморфози ранку» відомого українського художника, професора Ігоря Боднаря (1999 р.). Зелені відтінки обкладинки та абстрактні форми створюють відчуття пробудження та природної сили.

Своєю чергою, випуск № 44 представляє сучасний голос К.Бурната. Ідеться про вибрані поезії сучасного польського поета, есеїста й аніматора культури з авторської збірки «У простір» («W przestwór»). Переклад здійснила О.Козоріз, зберігши філософську глибину та інтелектуальну гостроту написаного автором.

Видання теж прикрашене роботою І.Боднаря під назвою «Безконечність» (1995 р.). Глибокі сині та помаранчеві кольори обкладинки підкреслю-

ють назву збірки, запрошуючи читача в безмежний світ поетичної думки.

«Між Карпатами і Татрами» – простір зустрічі різних культур, досвідів, голосів. Тож, переконана, пропонувані ви-

пуски знайдуть своїх шанувальників, як і попередні.

Ольга Коровська,
студентка
відділення журналістики
(«Реклама
та зв'язки з громадськістю»)

Студент майбутнього

Як ми навчатимемось у 2036 році

Якщо уявити 2036 рік і навчання в ньому – стає трохи моторошно, трохи захопливо. Студент не просто ходить на лекції й пише конспекти. Він навчається, працює й намагається створити щось своє. Мені як студенту, журналістові та підприємцю це видається неймовірно цікавим. Я вже зараз бачу, що університет дає не лише знання, а й можливість пробувати себе в різних ролях.

Технології, що роблять життя простішим

Уявіть: на лекціях не потрібно сидіти й записувати. Одягаєш AR-окуляри – і матеріали оживають навколо тебе, можна «прогулятися» редакцією або лабораторією. Роботи допомагають у практичних завданнях, AI-помічники пояснюють навіть найскладніше за кілька секунд. Але, погодьтеся, без спілкування наживо все це було б нудно. Посміятися, поспілкуватися, обговорити – ось що робить студентське життя справжнім!

Гнучкість і свобода

Майбутній студент буде гнучким і незалежним. Частина навчання онлайн, частина – у кампусі, де коворкінги, студії й творчі простори допомагають застосовувати знання відразу. Студент – не лише слухач, натомість активний творець власного досвіду.

Один день із життя

Ось уявіть мій день: зранку під'єднуюся до лекції через AR-окуляри. Матеріали оживають у 3D, можна «ходити» віртуальним новинним редактором. Далі зустріч із командою стартапу: тестуємо платформу, сперечаємося, сміємося, плануємо контент.

Потім редакую статті для онлайн-видання й роблю ін-

терв'ю через VR-зв'язок з іноземним студентом. Увечері – дискусія в кампусі: обговорюємо етику медіа, нові формати, ідеї, які завтра можуть стати реальністю.

Мій вердикт: без технологій ніяк, але без справжніх емоцій і команди студентське життя – не повноцінне.

Виклики та перспективи

Цифровізація й нові форми навчання дають свободу, але змушують постійно тримати темп. Баланс між навчанням, роботою та власними проектами – головне завдання студента 2036 року. Але саме завдяки цьому життю стає насиченим і захопливим. Уже зараз молодь створює стартапи, пише статті, працює в медіа, і такий тренд тільки посилюватиметься.

Створюємо своє майбутнє

Студент майбутнього – не просто учень. Це – людина, котра формує свій досвід. Університет-2036 дає знання, практику, свободу експериментувати, водночас простір для розвитку.

І відверто: мені вже зараз хочеться бути таким студентом: активним, креативним та готовим до всього, що принесе майбутнє.

P.S. А ти готовий до свого дня в 2036-ому?

Євгеній Абаза,
студент
відділення журналістики

День, коли завершилося моє дитинство

Спогад про 24 лютого 2022 року

Я родом із містечка Токмак (Запорізька область). Для мене 24 лютого 2022 року почалося о 6:30, бо саме тоді збиралась у школу. Але перевіряючи телефон зранку, побачила величезну кількість повідомлень: у шкільному чаті обговорювали початок війни. Друзі з інших міст запитували, чи в мене все добре. Навіть написав тодішній друг із Білорусі й висловив підтримку. Звісно, я була шокована та налякана, швидко побігла на кухню до батьків.

Початок діалогу був таким:

– Мамо, тату, зараз війна?

– Так, доню, війна. Ще поспи.

Спати вже не хотілося, тому переглядала чати, новини – усе, що можна було читати та дивитися. Так дізналася, що Мелітополь уже окупований, хоч кілька годин тому була в цьому місті. Там вивувало життя, погода вже весняна, кіно з українським дубляжем, а прапори – синьо-жовті. Мені настільки не вірилося, що всього цього більше немає, що місто за

60 км від мого вже під російським стягом. Немає передчуття весняної магії, звичного безтурботного дитинства. Лише вибухи, смерті, кров і військо ворога.

Щоб перемкнути увагу, ми з мамою дивилися мультфільми, але десь після обіду вимкнули світло. Тоді почалися нескінченні дзвінки: у Малу Білозірку (до брата мами), у Михайлівку (до сестри), в Енергодар (до брата тата), у Запоріжжя (до хрещеного), у Маріуполь (до ще одного татового брата), у Суми (до бабусі з дідом). Усюди, де росіяни вже зайняли позиції або тільки наступають. Згодом зник і зв'язок. Атмосфера була напруженою, усі чогось чекали й не знали, як діяти. У магазинах майже не залишилося продуктів, ліків, формувалися величезні черги поруч із банками, щоб зняти готівку.

Серед батьків моїх однокласників спостерігалися різні реакції: хтось просто звично варив борщ, хтось панічно боявся, а хтось приховано радів.

Сусіди майже одразу прийшли до нас, бо мій будинок доволі великий, тож мали просторий погріб. Ми були там трьома сім'ями. Сусіди навпроти дуже панікували, ми їх заспокоювали. Підготували підвал про всяк випадок: занесли стільці, стіл, свічки, їжу тощо.

Ніч була доволі напруженою і як ніколи страшною в плані очікування. Самі бойові дії почалися 25 лютого. Зранку вже рухалася колона техніки, а ввечері місто повністю окупували. Тоді були й перші жертви, серед яких брат мого однокласника (працював у ДСНС). Дещо пізніше забрали в полон тата іншого мого однокласника. Досі перебуває під вартою в росії, засуджений за спротив.

Місто ще лишається під окупацією, а люди – під щоденною загрозою катувань та смерті...

Уляна Московець,
студентка
українського відділення
філологічного факультету

III Всеукраїнська студентська наукова конференція «Українське суспільство в умовах війни 2014–2025 рр.» відбулася на факультеті історії та міжнародних відносин.

Народе, гайда вдягатися!

Весна вже постукала у двері. Сонечко буде гріти дедалі більше. Час змінювати гардероб. Але постає запитання: де купити одяг, щоб не переплатити? Прагнеш модного, але недорогого. Здається дрібницею, однак... Мати гарний вигляд завжди хочеться! І для молоді це таке ж важливе питання, як навчання.

Я провела анкетне та онлайн-опитування 100 представників різних факультетів та курсів Ужгородського національного університету, щоб дізнатися, де найчастіше студенти купують убрання та чому.

На перше запитання (де найчастіше студенти вдягаються)

відповіді були різні. Найбільше купують одяг у магазинах та секондгендах – 31–32 відсотки опитаних юнаків і дівчат.

На базарі отоварюватися любляють 18 %. А ось інтернету молодь не зовсім довіряє: замовляють речі тільки 6 відсотків студентів. Для 13 % усе одно, де купувати речі, оскільки «скрізь потрібно платити гроші».

Відповіді на друге запитання: чому? Ось що дізналася... Іноді натрапляють на бренди 62 %. А якісні речі можна придбати в магазині, секондгенді чи інтернеті – уважають 26 відсотків опитаних. Також існує думка 6 %, що не виходячи з дому, можна непогано

й стильно вдягнутися. Це ті самі люди, котрі купують речі, замовляючи на сайтах. І в покупках шукають привід, щоб прогулятися, також 6 відсотків

Висновки зробила такі... Мати чудовий вигляд не означає обов'язково придбати щось у дорогому бутику. Ми можемо й уміємо економити, при цьому є в тренді. Нам, українським студентам, це під силу! Пропоную: отоварюватися – за потреби, а відпочивати – за бажанням душі. І неважливо, де та чому.

Юлія Шестақ,
студентка
відділення журналістики
(заочна форма навчання)

Корифей історичної науки в Україні та гордість Срібної землі

До 75-річчя від дня народження професора Степана Віднянського

Історична наука на Закарпатті має глибоке коріння та славі традиції розвитку. Уродженцями нашого краю було чимало відомих учених-істориків, котрі зробили неоціненний внесок у скарбницю як вітчизняної, так і світової гуманітаристики. Серед них – дослідники рідної та зарубіжної історії, славісти, археологи, етнологи, історіографи, джерелознавці, фахівці з історії науки й техніки. Однак навіть у цій когорті вирізняється постать нашого сучасника, видатного вченого, педагога, організатора науки, доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України С.Віднянського.

Степан Васильович народився 27 березня 1951 року в Ужгороді. Зростав у родині вчителів, де панувала атмосфера поваги до знань та праці. Саме виховання в сім'ї заклало той міцний моральний фундамент, на якому згодом виростала будівля професійного успіху. Середню освіту майбутній член-кореспондент НАН України здобув у міській СШ № 3.

У 1968 р. С.Віднянський став студентом історичного факультету УжДУ. Це був час, коли на істфаку працювала плеяда чудових викладачів та науковців, котрі формували обличчя історичної науки краю. Найбільший вплив на становлення майбутнього вченого, на формування його наукового світогляду та дослідницьких навичок мали корифеї: професори Іван Гранчак, Михайло Троян, Яків Штернберг, Ілля Шульга, доценти Едуард Балагурі, Григорій Павленко, Василь Худанич та інші. Саме в стінах альма-матер у творчій атмосфері студентських наукових гуртків і семінарів у Степана Васильовича виявився стійкий нахил до наукової роботи. Не просто вивчав матеріал, а прагнув досягнути суті історичних явищ, аналізувати факти, робити власні висновки.

Трудову діяльність С.Віднянський розпочав одразу після закінчення університету в 1973 році на освітянській ниві – на посаді вчителя історії Четівської восьмирічної школи Берегівського району. Цей, хоч і короткий, період роботи дав безцінний педагогічний досвід, уміння спілкуватися з аудиторією, пояснювати складні речі простими словами – якості, які згодом стануть у пригоді професору Віднянському під час викладання в провідних вишах країни. Проте непереможне бажання стати високофаховим науковцем, прагнення до великої науки кликало далі. У 1973-ому талановитий випускник УжДУ вирушає до Києва, де вступає до аспірантури Інституту історії АН УРСР (тепер Інститут історії України НАН України). Із того часу й до сьогодні доля Степана Васильовича нерозривно пов'язана із цією провідною академією установою. Тут пройшов усі щаблі наукового зростання: від аспіранта до завідувача одного з ключових відділів.

Роки навчання в аспірантурі були часом напруженої праці та інтелектуального зростання. Науковим керівником стала відома вчена-славістка, професорка, членкиня-кореспондентка АН УРСР Ірина Мель-

никова (1918–2010). Вона була не лише вимогливою наставницею, а й великим другом та порадицею для закарпатських істориків, що створило особливу сприятливу атмосферу для роботи молодого дослідника.

На початковому етапі наукової кар'єри С.Віднянський зосередився на вивченні новітньої історії Чехословаччини. Тема кандидатської дисертації – «Консолідація профспілкового руху в Чехословаччині і підвищення його ролі в суспільно-політичному житті країни (1969–1975 рр.)». У червні 1977-ого успішно захистив цю роботу. Варто зазначити, що, незважаючи на значну ідеологічну заангажованість історичної науки того часу, молодий учений зумів підійти до теми об'єктивно. Глибоко опрацював величезний масив документів, періодики, виступи лідерів, що дозволило ґрунтовно висвітлити роль профспілок у політичній системі ЧССР, проаналізувати їхні соціально-економічні фактори розвитку. Уже через два роки, у 1979 р., на основі дисертації вийшла перша монографія.

У стінах Інституту історії Степан Васильович працював молодшим (1976–1980), а згодом старшим науковим співробітником (1980–1991). У цей період діапазон інтересів науковця охоплював проблеми робітничого руху в Болгарії, НДР, Чехословаччині, розвиток економічної інтеграції в межах соціалістичного табору, участь громадських організацій у міжнародних відносинах, а також становлення руху споріднених областей і міст-побратимів. У 1983 році С.Віднянському було присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника. Усі його праці вже цього періоду вирізнялися вагомою джерельною основою, скрупульозністю аналізу та високою науковою культурою, що й сьогодні робить їх цікавими для фахівців, котрі вивчають історію другої половини ХХ століття.

Переломним моментом як в історії нашої держави, так і в біографії науковця став 1991 рік. Розпад Радянського Союзу й проголошення незалежності України відкрили перед істориками нові горизонти, зняли ідеологічні шори й дозволили звернутися до тем, які раніше були білими плямами або зазнавали фальсифікації. Саме в 1991-ому Степан Васильович очолює відділ всевітньої історії і міжнародних відносин Інституту історії України НАН України – посаду, яку з гідністю обіймає й дотепер.

У незалежній державі розпочався новий, надзвичайно плідний етап наукової творчості ювіляра. Він змінив пріоритети, зосередившись на суспільно значущих проблемах. Головним вектором досліджень стало «українське питання» в європейській політиці міжвоєнного періоду, зокрема в Чехословаччині.

Володіння іноземними мовами – чеською, словацькою, угорською – дозволило С.Віднянському зануритися в роботу з архівними фондами, які раніше були недоступні або які ігнорували. Із головою поринув у виявлення документів про діяльність української еміграції

в Чехословацькій республіці в 1920–30-их роках. Результатом цієї титанічної праці стала серія публікацій у вітчизняних та зарубіжних виданнях, а в 1994 р. побачила світ фундаментальна монографія «Культурно-освітня і наукова діяльність української еміграції в Чехословаччині: Український вільний університет (1921–1945 рр.)». У цій та наступних працях Степан Васильович переконаливо довів, що українська еміграція не була пасивним спостерігачем, а стала потужним інтелектуальним та культурним чинником, який приніс користь не лише українській справі, а й розвитку чехословацької науки, культури та економіки. Особливу увагу вчений приділив постаті видатного сина Срібної землі – Августинові Волошину (1874–1945). Докладно проаналізував життєвий шлях діяча, релігійну, політичну та наукову сфери, зокрема роботу в Українському вільному університеті та роль як президента Карпатської України. Логічним підсумком багаторічних пошуків став захист у березні 1997 року докторської дисертації «Українське питання у міжвоєнній Чехословаччині». Праця стала помітним внеском у вітчизняну історіографію, заповнивши одну з прогалин у розумінні місця України в європейських процесах ХХ століття. У 1999 р. С.Віднянському було присвоєно вчене звання професора. Констатуємо, що інтерес до цієї проблематики не згас у вченого й після захисту докторської. Зокрема, продовжує розробляти тему українського державотворення на Закарпатті. Яскравим свідченням сказаного є вихід у світ (з співавторств з професором Миколою Вегешем) нових ґрунтовних монографій: «Августин Волошин – «батько карпатоукраїнського народу» (Київ, 2020) та «Августин Волошин і Карпатська Україна в історії українського державотворення» (Київ, 2021). Ці праці стали настільними книжками для всіх, хто цікавиться історією краю.

Учений також є автором ґрунтовних студій із проблем інтеграції історії нашої держави у всевітню історію, досліджує роль і місце Української держави в сучасних міжнародних відносинах, історію Закарпаття ХІХ–ХХ століть. Серед доробку, який налічує понад 700 наукових публікацій, варто виокремити такі знакові видання (однособіні та в співавторстві): «Українська державність у ХХ столітті: історико-політологічний аналіз» (1996), «Україна в європейських міжнародних відносинах» (1998), «Т.Г.Масарик і нова Європа» (1998), «Країни Центрально-Східної Європи та українське питання (1918–1939)» (1998), «Україна: утвердження незалежної держави» (2001), «Україна в Організації Об'єднаних Націй: 60 років участі у розв'язанні найважливіших міжнародних проблем» (2005), «Об'єднана Європа: від мрії до реальності: історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу» (2009, 2011).

Після початку повномасштабної російської агресії в лютому 2022 р. дослідник присвятив чимало студій новій проблематиці. Так, у 2023-ому була опублікована ґрунтовна монографія

С.Віднянського й А.Мартінова «Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство», яка є фундаментальним дослідженням геополітичних трансформацій 2014–2023 років. Автори аналізують реакцію провідних держав та інституцій (ЄС, НАТО, ООН) на агресію РФ, визначаючи конфлікт як «четверту світову війну» гібридного типу. У праці розкрито еволюцію політики країн Глобального Півдня та «проросійський нейтралітет» Китаю, що насправді підігрує агресорові. Науковці справедливо розглядають війну як екзистенційне протистояння демократії та авторитаризму, надаючи практичні рекомендації українській дипломатії. Праця ефективно деконструє російські пропагандистські наративи й, на нашу думку, потребує перекладу іноземними мовами для поширення правди про дійсно історичну боротьбу українського народу за свої ідентичність і майбутнє.

Попри величезну зайнятість науковою та адміністративною роботою в Інституті історії України Степан Васильович завжди знаходив час для педагогічної діяльності. Щедро ділиться знаннями з молоддю. У різні роки був професором Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Київського інституту «Слов'янський університет», Дипломатичної академії України при МЗС України, Закарпатського державного університету. Не поривав зв'язків і з рідним УжНУ: у 2005–2006 роках очолював (за сумісництвом) новостворену кафедру історії Угорщини та європейської інтеграції, викладав нормативний курс «Вступ до спеціальності». Студенти й аспіранти знають ювіляра як високоерудованого лектора, котрий уміє зацікавити предметом, як мудрого наставника, котрий добре розуміє психологію молоді. Вагомий внесок професора й у шкільну освіту: є співавтором підручників із новітньої історії для 11 класу (К., 2000, 2001, 2003), за що нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (2007).

Не можна оминути увагою й масштабну науково-організаційну та громадську діяльність. Очолити відділ всевітньої історії і міжнародних відносин (із 2012 р. – відділ історії міжнародних відносин і зовнішньої політики України) Інституту історії України НАН України на початку 1990-их, С.Віднянський доклав чимало зусиль для перебудови роботи установи на нових методологічних засадах, визначення нових наукових пріоритетів, інтеграції української історії у світовий контекст. Понад 15 років був відповідальним секретарем міжвідомчого збірника «Історичні дослідження: Історія зарубіжних країн». Нині – відповідальний редактор збірника «Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки», член редколегії «Українського історичного журналу» та інших фахових видань. Степан Васильович є членом Українського комітету славістів, Українського національного комітету з вивчення країн Південно-Схід-

ної Європи, входить до складу спеціалізованих учених рад із захисту дисертацій. До авторитетної думки науковця прислухаються під час прийняття важливих рішень у галузі історичної науки в Україні.

Ще авторитет С.Віднянського підтверджує членство в престижних наукових товариствах: є дійсним членом Нью-Йоркської академії наук (1995), Міжнародної асоціації вчених імені Т.Г.Масарика (1996), академіком і віцепрезидентом Міжнародної слов'янської академії наук (1997), академіком Української академії історичних наук (1999). У 2005 р. рідний виш присвоїв професорові звання почесного доктора (Doktor Honoris Causa). Але, безумовно, найвищими державними та академічними відзнаками стали присвоєння почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2001), обрання членом-кореспондентом Національної академії наук України (2015), а також присудження Державної премії України в галузі науки і техніки (2016). С.Віднянський став першим випускником історичного факультету Ужгородського університету, удостоєним такого високого академічного рангу, що є предметом особливої гордості для закарпатців. А в 2021 р. вагомих внесок у розвиток науки відзначено орденем «За заслуги» III ступеня.

75 років – поважний вік мудрості та підбиття певних підсумків, але для Степана Васильовича це лише чергова сходинка до нових вершин. Його робочий стіл завалений рукописами, планами щодо нових книжок та проєктів. Лекції чекають студенти, а порад – колеги.

Дорогий ювіляре! Колектив факультету історії та міжнародних відносин УжНУ, численні учні та друзі у день ювілею обов'язково привітають Вас із цим знаменним святом! Ми пишаємося тим, що Ви – наш земляк, вихованець альма-матер, учений європейського рівня, котрий гідно представляє українську історичну науку у світі. Бажаємо Вам міцного, справжнього карпатського здоров'я, невичерпної енергії, родинного затишку та благополуччя. Нехай кожен день приносить радість відкриттів, нехай перо буде легким, а думка – глибокою. Хай Господь оберігає Вас і Вашу родину, дарує натхнення для нових звершень на благо України. Бажаємо й надалі сіяти в царині історії та педагогіки добрі зерна, які даватимуть рясні врожаї нових знань для нових поколінь істориків-патріотів!

Микола Вегеш,
доктор історичних наук;
Микола Олашин,
кандидат історичних наук

Більше ніж обмін

Досвід молоді ФМЕВ на «Erasmus+»

Коли студенти їдуть навчатися за програмою «Erasmus+», вони перетинають не тільки географічні кордони. Участь у міжнародних обмінах дозволяє вийти за звичні межі й виявити себе в новому середовищі: покращити володіння іноземною (або навіть кількома) і забути про мовний бар'єр, знайти друзів з інших країн і пізнати різні культури, попрацювати над цікавими проектами. Молодь ФМЕВ активно використовує цю можливість, вирушаючи по знання як до сусідніх держав, так і далі: до Іспанії й Хорватії.

Чотири здобувачі освіти, котрі опановують спеціальність «Міжнародні економічні відносини» – Даніела Черемська, Соф'я Шпаченко, Мілан Паличак, Владислав Станішевський, минулий семестр провели в Братиславському економічному університеті (Словачина). Студентка 2 курсу Соф'я каже: «Це був не лише академічний обмін, а й можливість побачити іншу культуру, освітню систему із середини. Особливо важливе спілкування з людьми з усього світу: ми ділилися ідеями, поглядами та досвідом. Я навчилася краще розуміти культурне різноманіття, ефективніше працювати в мультикультурних командах, стала відкритішою, самостійнішою й упевненішою». Дівчина зазначає, що досвід значно розширив її світогляд і мотивував до подальшого академічного та професійного зростання. А крім навчання, програма дала змогу подорожувати: відкрити нові країни та краще пізнати Європу.

А Владислав Станішевський, котрий також навчається на 2 курсі, додає: «Я ходив на лекції, практичні, також узяв участь у ярмарку. У вільний час подорожував Словачиною, відвідав більш ніж 10 міст. Сподобалася велика кількість знижок для студентів, навчальний процес і спілкування з іноземцями. Я значно покращив знання англійської та словацької мов. Оцінюю на 10/10».

Студентка 4 курсу Даніела Черемська розповідає, що познайомила з людьми із Японії, Канади, Мексики, Туреччини, Судану, США... Саме це стало однією з найцінніших складових досвіду: «Таке спілкування дало змогу по-новому поди-

витися на світ, зрозуміти різні традиції, менталітети й способи мислення, а також навчило відкритості, взаємоповаги. Культурний обмін зробив моє життя особливо насиченим і залишив глибокий слід, адже я не лише подорожувала, а й щодня вчилася завдяки іншим».

Ознайомленню з культурами, традиціями, звичаями та історією держав була присвячена тижнева англомова програма в Жешуві (Польща), яка передбачала заняття, міжкультурне спілкування, презентації, творчі виступи та екскурсії містом. За словами Ангеліни Свириди (3 курс, «Міжнародні економічні відносини»), учасники на заходах багато розмовляли й ділилися досвідом. А найбільше сподобалася відкритість людей та можливість глибше зрозуміти європейську спадщину. Катерина Лапоног (2 курс, «Прикладна лінгвістика») згадує: «Ми багато говорили й поза навчанням, здружилися, покращили рівень англійської. Цей досвід був надзвичайно цінним, наповнив позитивом».

Анна Якимець, студентка 3 курсу («Міжнародні економічні відносини»), із травня до липня перебувала в місті Орадея. Каже: «Під час обміну навчалася, знайомила з культурою та спілкувалася з молоддю з різних держав. Особливо сподобалася дружна атмосфера, нові знайомства й можливість побачити освітній процес в іншій країні. Участь у програмі розширила світогляд і дала нову мотивацію для розвитку».

Олександр Богів (4 курс,

«Прикладна лінгвістика») їздив до іншого куточка Європи – Іспанії. Місто Куенка вразило історією, знаменитими «висячими будинками» й старовинною атмосферою. «Навчання в міжнародному середовищі дало нові знання, знайомства. Під час програми покращив англійську й трішки опанував іспанську. Цей досвід став для мене незабутнім, цінним», – мовив студент.

А в Загребському університеті (Хорватія) навчалися Вікторія Федько та Василь Цап (4 курс, «Міжнародні економічні відносини»). Для них «Erasmus+» – безцінний досвід, що допомагає здобути знання та покращити навички, які цінуватимуть на ринку праці; можливість побачити нові країни, дізнатися про їхню культуру, цінності, спосіб життя; інтенсивна практика іноземної мови, а також незабутні емоції, знайомства й те, що варто пережити кожному.

Як бачимо, для студентів ФМЕВ участь у вищезазначеній програмі – досвід, який змінює мислення, розширює горизонти, формує впевненість у власних силах. Це – знайомства, що перетворюються на міжнародні дружби, це – діалоги культур, які руйнують стереотипи, і це – усвідомлення того, що українська, зокрема ужнівська, молодь – конкурентна, амбітна й гідно представляє рідну країну на європейському рівні. У такий спосіб наші юнаки й дівчата інвестують у майбутнє, яке починається з одного сміливого рішення...

Софія Скиба,
«Погляд»

Не маю студентського життя – і мені є що сказати

Із буднів заочників...

Доволі часто університетське життя уявляють як щось динамічне та яскраве: пари, вечірки, гуртожитки, кавові перерви з одногрупниками, проекти, які робляться в останню ніч – усе це створює той самий «вайб», про який потім згадують із теплом. Але є інші здобувачі освіти – ті, кого рідко побачиш на фото в інстаграмі з університету. Дні – не навчальний корпус, а домашній робочий стіл, не перерва між заняттями, а зміна на роботі чи прогулянка з дитиною. Ідеться про студентів заочної форми навчання.

«Мій свідомий вибір, адже хотіла поєднати здобуття вищої освіти в УжНУ з іншими програмами, що розвивають, та роботою. Щоб усе встигати й справді поглинати інформацію, а не «для галочки»... І це був найкращий варіант», – ділиться думками студентка 5 курсу Валерія Бабич. Вона, як і більшість заочників, поєднує кілька життів: особисте, професійне й академічне. І кожне потребує повноцінної уваги.

У багатьох дні виглядають однаково: робота зранку, навчання ввечері. А іноді – й уночі. Людмила Майор, випускниця, пригадує: «Старалася розпланувати день так, щоб викроїти час для навчання – чи то вдень, чи вночі, коли дитина спить». Олександра Станко, п'ятикурсниця, додає: «Час для лекцій і самостійної роботи доводиться виривати буквально між справами, іноді навіть уночі або ж у транспорті».

Такий ритм має свою ціну. Найскладніше – самотність, брак спілкування й відчуття відокремленості. «На заочній формі взагалі не відчувала себе студенткою. Я б дуже хотіла повернутися на свої перший-другий курс стаціонарного навчання», – каже Людмила. Валерія зізнається: «Доволі сумно. Бачу, як студенти денної форми відвідують різні заходи, створюють ком'юніті...»

Проте є й те, за що заочники цінують свій формат. «Зручно, що графік гнучкіший. Можна самостійно планувати навчання, не потрібно щодня бути на парах», – каже Олександра. А Люд-

мила наголошує: «Мобільність дозволяла заощаджувати час (я не добиралася до університету)».

І хай немає повного занурення в студентське життя, але є моменти, які гріють особливо. Людмила розповідає: «Відчула гордість за себе, що народила дитину після того, як склала всі іспити під час зимової сесії. Хоч могла зробити це скоріше. Тут ще окрема подяка малюку». Олександра згадує: «Коли впоралася зі складним іспитом після робочої зміни абсолютно без сну – зрозуміла: я сильніша, ніж думаю». Валерія додає: «Пишаюся собою, коли розумію, що змогла все виконати вчасно, хоч і було багато форс-мажорів».

Звісно, викликів теж чимало. Усі троє згадують про брак спілкування наживо з викладачами, складність у розумінні завдань, обмежену кількість лекцій, необхідність шукати інформацію самостійно. «Іноді важко зрозуміти завдання без пояснень, і все доводиться розбирати самостійно», – ділиться Олександра. Проте всі троє сходяться на одному: цей шлях вартий того.

«Головне – відвідування лекцій та комунікація з викладачами, адже вони дуже швидко розпізнають, хто зацікавлений у процесі, а хто ні», – радить Валерія. Людмила ж рекомендує: «Краще проживайте своє студентське життя на «стаціонарі» – так цікавіше». А Олександра залишає ось яку думку: «Не здавайтеся. Плануйте час, вірте в себе й пам'ятайте, що навіть коли здається: усе валиться з рук – ви вже великі молодці, бо взяли за це». Така, інша, форма студентства – тиха, не настільки публічна, часто непомітна, однак вимагає сили, самодисципліни й витривалості. І якщо ви саме з тих, хто не має з ким випити каву після пари, бо пара – запис на Google Drive між двома клієнтами чи після дитячого садка, то пам'ятайте: ви не гірші. Ви інші. І вам точно є що сказати...»

Рената Касинець,
студентка

відділення журналістики

Світло всередині нас: блекаут навчили цінувати момент,

або Як знайти можливості в темряві

Із кожним днем дедалі важче адаптуватися до нових реалій життя: почала писати курсову – вимкнули світло, пішла друкувати матеріали на пару – знову все потемніло, вирішила зранку зварити каву – блекаут. Усе це – наше життя, до якого ніби звикаємо, але ненавидимо його ще більше. Можливо, ми не завжди помічаємо те, що змогли знайти й обміркувати завдяки цьому та як наше університетське життя змінилося під впливом шаленого графіка відключень електроенергії.

Про пошук джерел без електроенергії розповіла студентка 3 курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини»

Анастасія Сульо: «Уперше я почала не лише шукати інформацію в інтернеті, а й відвідувати книгозбірні. До прикладу, Наукову бібліотеку УжНУ, де понад 1,5 мільйона одиниць. Там не лише читиво для дому, а й справді важливі матеріали, якими може скористатися кожен. Найголовніше: інформація перевірена та достовірна. Коли вимикають світло, могу присвятити час матеріалам, знайденим у бібліотеці, або прочитати улюблене видання, що також приносить користь. Тому без світла ти більше намагаєшся зробити щось, що згодом обов'язково допоможе в роботі».

А як щодо спілкування між

одногрупниками, коли модуль на носі, а навчання онлайн? Про це розповіла четв'якурсниця Вікторія Білозір («Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»): «Сьогодні складно комунікувати... Ми вже дорослі, багато хто працює, тому важко домовитися про зустрічі, обговорення завдань чи підготовку до модуля. Саме тому намагаємося частіше зустрічатися після пар, разом обмірковувати нові ідеї й найголовніше: не втрачати зв'язок одне з одним. Адже пари онлайн, а через вимкнення світла ми змушені зустрічатися наживо. Це, звісно, у позитивному сенсі дає можливість більше спілкуватися та підтримувати

університетську команду».

Чи важливе планування дня та чи допомагає краще концентруватися? Ось студентка третього курсу спеціальності «Міжнародне право» Рената Ващенко каже: «Я взагалі ніколи не планувала день. Я не з тих, хто веде плани й розписує кожну хвилину. Але з початком масових відключень світла планування – своєрідний спосіб виживання. Усі зустрічі після пар тепер потрібно підлаштовувати так, щоб прийшовши додому, я встигла виконати завдання для наступного дня. Також змінилася ранкова рутину з метою обов'язково бути на парах упору. Концентрація покращилася.

Це факт! Мене часто відволікають повідомлення в смартфоні, а в тиші можу спокійно писати курсову, знаючи, що увага не перемкнеться на смішне повідомлення від подруги».

Отже, у кожній медалі є два боки. Гірший чи кращий? Обирати лише вам! Але пам'ятайте: усе, що ми опановуємо в стресових ситуаціях – значно цінніше. Адже раніше ми й гадки не мали, скільки нового досвіду можемо здобути та які звички здатні сформувати в період відімкнення світла.

Юлія Савчин,
студентка

відділення журналістики
(«Міжнародна журналістика»)

«Сила бути українкою крізь аристократизм духу Лесі Українки»

Якою ви знаєте Лесю Українку? Жінка з хворобою, сумна поетеса-мучениця або ж просто обличчя, що красується на 200-гривневій купюрі? Чи, можливо, ви запам'ятали її через вірш «Contra spem spero», бо його потрібно було вивчити в школі? Або через славнозвісну «Лісову пісню», яку не так давно екранізували? Та все це ніщо порівняно з тим, що Лариса Косач, подібно до Шевченка, – на сторожі формування національної душі. Тож 25 лютого кафедра української літератури УжНУ провела лекцію з нагоди дня народження письменниці та до Дня української жінки.

Завідувачка кафедри української літератури Оксана Кузьма розпочала заняття «Леся Українка: духовні коди нації та особистості» з пояснення мети: розвіяти стереотипи навколо поетеси та показати, ким вона є для нас у XXI столітті.

Родинний код

«Середовище Косачів-Драгоманових було дворянським. Дворянська культура – благородність і чесність. Аристократка духу – характеристика Лесі. У родині панували шляхетність та принциповість. Цей аристократизм формували батьки, він передався й Лесі», – зазначила О.Кузьма.

Мало хто знає: тато поетеси,

Петро Косач, одним із перших чоловіків свого часу фактично пішов у «декретну відпустку». На жаль, дехто помилково вважає, що мати не любила Лесю. Проте пояснення є: після народження сина Ольга Косач не встигла відновитися, як уже завагітніла майбутньою письменницею. Існують припущення: могла пережити післяпологову депресію, через це змушена була лікуватися. Саме тому батько залишився вдома доглядати доньку.

У Лесі був особливий зв'язок із татом, а з братом Михайлом настільки тісний, що їх називали спільним ім'ям – «Мишолосія».

У родині плекали ген українства своїм прикладом. Михайло Косач – фізик-метеоролог, письменник, громадський діяч. Ольга Косач-Кривинюк – сестра Лесі, її біографія, яка зберегла пам'ять про письменницю. Пережила втрату дворічної доньки та працювала в лікарні в Катеринославі, що на той час було надзвичайно престижно. Сестра Ізидора також опікувалася тим, аби інформація про Лесю залишалася достовірною.

Особистісно-психологічний код

На лекції розглянули три важливі історії з життя письменниці. Перша пов'язана з грузином Нестором Гамбарашвілі, який винаймав кімнату в київській оселі Косачів. Він був політичним діячем,

якому не дозволили навчатися в столичних закладах, тому продовжив освіту в іншому місті та оселився в родині Косачів. Нестор заприятелював із сім'єю й відкрив Лесі грузинську культуру. Поетеса захоплювалася силою духу цього народу. Навіть говорила: «Якби не була українкою, хотіла б народитися грузинкою». І символічно, що померла в місті Сурамі (Грузія). Наприкінці 1950-их років, уже в поважному віці, Нестор відвідав її могилу на Байковому кладовищі, гірко заплакав... Описав це у своїх спогадах.

Друга історія – про С.Мержинського. Із ним письменниця знайомиться після пережитої драми через Нестора. Сергій тяжко хворів, але прагнув жити й діяти. Леся доглядала його, і саме поруч із нею він помер. У найважчу ніч вона вилле свій біль у драматичну поему «Одержима». Відтак їде на Буковину до Ольги Кобилянської, у якої певний час живе та з якою підтримує духовне спілкування.

Климентій Квітка став опорою. Це було не пристрасне кохання, а радше теплий, глибокий зв'язок. У 1907–1913 роках перебували в шлюбі. Дослідники, як, наприклад, Оксана Забужко, зазначали: шлюб був економічно не вигідним і певною мірою виснажив Лесю. О.Забужко також писала, що всі захоплення поетеси частково

нагадували типаж Генріха Гейне.

Почувши згадані історії, стає зрозуміло: Лариса Косач не була радикальною феміністкою, але дбала своїм прикладом про інтелектуальну рівність, внутрішню свободу та бездоганний аристократичний смак.

Творчий код

Історико-культурний код Лесі Українки базувався на послідовному україноцентризмі. Не просто описувала минуле, а ставила Україну в центр світового контексту. Творчий код перетворював слово на крицю для формування національної

свідомості. Кожна драма, як ось «Кассандра», звучить сьогодні як ніколи актуально, спонукаючи до загартовування внутрішньої сили та відповідальності.

Завершилася цікава лекція театральним виступом студії «Круто» та декламуванням віршів поетеси від студентів українського відділення: Дарини Янцо, Тетяни Гриненьків, Ульяни Московець, Анни Зубець. Цим молоді нагадали, що Леся Українка – жива духовна матриця, де особисте шляхетство стає національною силою.

Ксенія Рябой, Аліна Красновська, студентки відділення журналістики

Добровольці

Добровольці. Ними стали Сотні тисяч незв'язаних, Які серцем йдуть в шеренги для атак.

І романтики, й наївні, І сміливці, мужні, дійні. Й командир ім, далі – батько і кулак.

На війні – кріпак, служивий. Але добровільний й виживе – З Богом й божим командиром: і своїм,

І тим, вищим, і ще вищим. До Генштабу на горіщі. І якого – обираємо над всім.

Євгеній Юхниця

Читайте «Погляд» на сайті УжНУ за покликанням: uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues. А з найважливішими матеріалами номера знайомтеся на сторінці газети в соціальній мережі «Фейсбук»: www.facebook.com/uzhnu.poglyad.

ФОТОГУМОР ІЗ СОЦМЕРЕЖ

Мама:
– Що ти там купила?
Я:
– Десяток яєць і півкіло яловичини...

АНЕКДОТИ

Студент пише повідомлення мамі: «Мамо, терміново вишли грошей, а то я вже почав забувати, як виглядає їжа. Вчора намагався з'їсти підручник з економіки – дуже сухо, не рекомендую».

Студентська прикмета: якщо на іспиті викладач усміхається, то це не добре. Якщо сміється весь зал – ви не туди зайшли.

Стипендія – міфічна істота, яка з'являється раз на місяць і зникає швидше, ніж ти встигаєш сказати: «Мені велике лате».

Студент не знає в двох випадках: або ще не вчив, або вже забув.

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету. Замовлення № 314. Ціна – безкоштовно. Виходить щомісяця. Номер підписано до друку 03.03.26. Засновник і видавець – ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 88003, м. Ужгород, вул. Підгірна, 46. Номер надруковано у видавництві «А-Прінт»; 46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. Тел.: (352) 52–27–37, 067–350–17–94. Наклад – 1000 примірників. Формат А3, 2 ум. друк. арк. Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008. Відповідальність за зміст публікацій, етичне використання ШІ покладається на авторів. Відповідальна за випуск номера: М.Б.Гараздій.

Головний редактор:
В.Ю.Тарасюк.

Художній редактор:
С.Ю.Скиба.

Коректор:
М.Б.Гараздій.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14 (ауд. 424).

Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua

Телефон редакції:
067–880–85–71.